

Kurumlar Vergisi Kanunu

No: 5520

Madde EK 5 İşletme bazlı kazanç veya zararın hesaplanması ile vergi yükünün tespiti (Ek:28/7/2024-7524/41 md.)

(1) Bir bağlı işletmenin ilgili hesap dönemine ilişkin işletme bazlı kazanç veya zararı, finansal muhasebe net kazanç veya zararına aşağıdaki düzeltmeler yapılarak tespit olunur:

a) Bu fıkra uyarınca, aşağıdaki kalemler finansal muhasebe net kazanç veya zararına ilave edilir:

- 1) Ek 2 nci maddenin birinci fıkrasının (o) bendi kapsamında tespit olunan sıfırdan büyük net vergi gideri,
- 2) İşletme bazlı kazancın tespitinde indirim kabul edilmeyen öz sermaye zararları,
- 3) Yeniden değerlendirme yöntemi kazançları,
- 4) Ek 11 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları kapsamındaki varlık ve borçların elden çıkarılmasından kaynaklanan zararlar,
- 5) Asimetrik kur kazanç veya zararları,
- 6) Kanunen yasaklanmış fiiller kapsamında yapılan ödemeler ile 50.000 avro karşılığı Türk lirasını aşan ceza mahiyetindeki ödemeler,
- 7) Önceki dönem muhasebe hataları veya ilke değişiklikleri dolayısıyla oluşan tutarlar,
- 8) Uluslararası kabul görmüş finansal muhasebe standartlarına göre dönem kârının tespitinde gider olarak tahakkuk ettirilen emeklilik giderleri ile cari hesap döneminde fiilen ödenen emeklilik giderleri arasındaki fark.

b) Bu fıkra uyarınca, aşağıdaki kalemler finansal muhasebe net kazanç veya zararından indirilir:

- 1) Ek 2 nci maddenin birinci fıkrasının (o) bendi kapsamında tespit olunan sıfırdan küçük net vergi gideri,
- 2) İstisna tutulan kâr payları,
- 3) İşletme bazlı kazancın tespitinde kabul edilmeyen öz sermaye kazançları,
- 4) Yeniden değerlendirme yöntemi zararları,
- 5) Ek 11 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları kapsamındaki varlık ve borçların elden çıkarılmasından kaynaklanan kazançlar,
- 6) Asimetrik kur kazanç veya zararları,
- 7) Önceki dönem muhasebe hataları veya ilke değişiklikleri dolayısıyla oluşan tutarlar,
- 8) Cari hesap döneminde fiilen ödenen emeklilik giderleri ile uluslararası kabul görmüş finansal muhasebe standartlarına göre dönem kârının tespitinde gider olarak tahakkuk

ettirilen emeklilik giderleri arasındaki fark.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (b) bendinin (3) numaralı alt bendine alternatif olarak dileyen mükellefler, öz sermaye kazanç veya zararlarını ülkesel bazlı kazancın tespitinde dikkate alabilirler. Şu kadar ki, öz sermaye kazanç veya zararlarını ülkesel bazlı kazancın tespitinde dikkate alan mükellefler, takip eden dört hesap dönemi boyunca bu tercihlerinden vazgeçemezler.

(3) Aynı grup içerisindeki bağlı işletmeler tarafından gerçekleştirilen finansman işlemlerinde, borç alan bağlı işletmenin bulunduğu ülkedeki vergi yükünün asgari kurumlar vergisi oranının altında olması, borç veren bağlı işletmenin bulunduğu ülkede ise vergi yükünün asgari kurumlar vergisi oranının üstünde olması veya grup içi finansman nedeniyle oluşan faiz gelir ve giderleri dikkate alınmaksızın hesaplanan vergi yükünün asgari kurumlar vergisi oranının üstünde olması durumunda, borç alan bağlı işletme nezdinde katlanılacak ve işletme bazlı kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınacak faiz gideri, borç veren bağlı işletmenin gelir olarak dikkate aldığı tutarla sınırlı olacaktır.

(4) Alacaklının alacağından vazgeçmesi nedeniyle finansal muhasebe net kazancı veya zararının tespitinde vazgeçilen tutarı gelir olarak kayıtlarına alan borçlu durumundaki bağlı işletmeler, aşağıdaki şartların herhangi birinin sağlanması durumunda, söz konusu tutarı isteğe bağlı olarak işletme bazlı kazanç veya zararın tespitinde dikkate almayabilirler.

a) Mahkeme kararına istinaden borcun silinmesi, borçlu ile alacaklının ilişkili kişi olmaması ve borçlunun on iki ay içerisinde iflas etmesinin beklenmesi,

b) Borcun silinmesinden önce borçlunun rayiç bedele göre tespit olunan varlıklarının değerinin yükümlülüklerinden az olması.

(5) Nitelikli iade edilebilir vergi kredileri ile pazarlanabilir (devredilebilir) vergi kredileri bir bağlı işletmenin işletme bazlı kazanç veya zararının hesaplanmasında gelir olarak dikkate alınır. Nitelikli olmayan iade edilebilir vergi kredileri ise bu hesaplamada gelir olarak dikkate alınmaz.

(6) Farklı ülkelerde bulunan bağlı işletmeler arasında yapılan ve her iki bağlı işletmenin finansal hesaplarında aynı tutarda izlenmeyen veya emsallere uygunluk ilkesine uygun olmayan işlemler, emsallere uygun şekilde yeniden düzenlenir. Aynı ülkede bulunan iki bağlı işletme arasında varlıkların satışı veya diğer şekillerde elden çıkarılmasına ilişkin işlemlerin emsallere uygunluk ilkesine aykırı şekilde kayıtlara alınması nedeniyle hesaplanan yerel veya küresel asgari tamamlayıcı kurumlar vergisinde azalmaya sebebiyet verilmesi halinde söz konusu işlemler, ülkesel bazlı kazanç veya zararın hesaplanmasında emsallere uygun şekilde yeniden düzenlenerek dikkate alınır. Bu fıkra da geçen emsallere uygunluk ilkesi, bağlı işletmeler arasındaki işlemlerin, bağımsız işletmeler arasında gerçekleşen karşılaştırılabilir işlemlerde ve karşılaştırılabilir koşullar altında elde edilecek sonuçlara göre kaydedilmesini ifade eder.

(7) Bir ülkedeki bağlı işletmelerin işletme bazlı kazanç veya zararlarının toplamı ülkesel bazlı kazanç veya zararı ifade eder. Şu kadar ki, çok uluslu işletme gruplarına bağlı yatırım işletmelerinin, azınlık payına sahip olunan bağlı işletmelerin, azınlık payına sahip olunan alt

grupların, devletsiz bağılı işletmelerin ve sigorta yatırım işletmelerinin işletme bazlı kazanç veya zararları bu toplamın hesabında dikkate alınmaz. Bunların işletme bazlı kazanç veya zararları ayrı hesaplanır.

(8) Bir ana merkez ile ona bağılı iş yeri arasındaki kazanç veya zararın tahsisi aşağıdaki şekilde uygulanır:

- a) Bir iş yerinin finansal muhasebe net kazancı veya zararı, yalnızca iş yerine atfedilebilen gelir ve giderleri kapsar. İş yeri tarafından ayrı şekilde finansal muhasebe net kazanç veya zararına yönelik muhasebe kaydının tutulmadığı durumda, nihai ana işletmenin konsolide finansal hesaplarının hazırlanmasında kullanılan muhasebe standardına göre hazırlanan tablolarda iş yerine atfedilen gelir veya giderler, iş yerinin finansal muhasebe net kazanç veya zararının tespitinde dikkate alınır.
- b) Bir iş yerinin finansal muhasebe net kazancı veya zararı, (c) bendindeki durum haricinde, iş yerinin bağılı bulunduğu ana merkezin işletme bazlı kazanç veya zararının belirlenmesinde dikkate alınmaz.
- c) Bir iş yerinin işletme bazlı zararı, söz konusu zararın ana merkezin yurt içi vergiye tabi gelirinin hesaplanmasında gider olarak dikkate alınması ve hem ana merkezin hem de iş yerinin bulunduğu ülkede vergiye tabi olan bir gelir unsurundan mahsup edilmemesi şartıyla, iş yerinin bağılı bulunduğu ana merkezin gideri olarak dikkate alınır. İzleyen dönemde iş yerinde oluşan işletme bazlı kazanç, daha önce iş yerinin bağılı bulunduğu ana merkezin gideri olarak dikkate alınan işletme bazlı zararı kadar, iş yerinin bağılı bulunduğu ana merkezin işletme bazlı kazancı olarak kabul edilir.

(9) Bir bağılı işletme olan şeffaf bir işletmenin finansal muhasebe net kazancı veya zararı, faaliyetlerin yürütüldüğü iş yerine tahsis edilir. İş yerine atfedilen finansal muhasebe net kazanç veya zararından sonra kalan tutar; nihai ana işletme olmayan vergi şeffaf işletme olması durumunda mülkiyet paylarıyla orantılı olmak üzere bu işletme sahiplerine, nihai ana işletme veya ters hibrit işletme olan bir vergi şeffaf işletme olması durumunda ise bağılı işletmenin kendisine tahsis edilir. Bu takdirde tahsis edilen tutar, şeffaf işletmenin finansal muhasebe net kazancı veya zararında dikkate alınmaz ve şeffaf işletmedeki mülkiyet paylarıyla orantılı olarak tahsise konu edilen söz konusu tutarlar, vergi şeffaf işletmenin veya ters hibrit işletmenin bulunduğu ülkedeki düzenlemelere göre kazancın tespitinde dikkate alınır.

(10) Bir şeffaf işletmenin mülkiyet payına sahip aynı gruba bağılı işletmelerin dışında başka işletmelerin bulunması ve bu işletmelerin şeffaf işletmenin mülkiyet payına doğrudan ya da vergi şeffaf yapı aracılığıyla sahip olması durumunda, dokuzuncu fıkra hükümleri uygulanmadan önce bu işletmelere tahsis edilmesi gereken tutarlar, şeffaf işletmenin finansal muhasebe net kazanç veya zarar tutarından indirilir. Şu kadar ki, bir şeffaf işletmenin nihai ana işletme olması veya nihai ana işletme niteliğindeki bir şeffaf işletmenin doğrudan ya da vergi şeffaf yapı aracılığıyla bir şeffaf işletmeye sahip olması durumunda bu fıkra hükümleri uygulanmaz.

(11) Bir çok uluslu işletme grubunun her bir hesap dönemi için ülkesel bazlı vergi yükü; o ülkede bulunan bağılı işletmelerinin düzeltilmiş kapsanan vergilerinin toplamının, o ülkede

bulunan bağlı işletmelerinin ülkesel bazlı kazanç toplamına bölünmesi suretiyle bulunur. Çok uluslu işletme gruplarına bağlı yatırım işletmelerinin, azınlık payına sahip olunan bağlı işletmelerin, azınlık payına sahip olunan alt grupların, devletsiz bağlı işletmelerin ve sigorta yatırım işletmelerinin her bir hesap dönemi için ülkesel bazlı vergi yükü ayrı hesaplanır.

Bu belge <https://mevzuat.mturkoglu.av.tr> adresindeki Mevzuat Bankası verilerinden oluşturulmuştur ve resmi bir nitelik taşımaz.
Hukuki işlemlerde Resm  Gazete metnini esas alınız. Oluřturma tarihi: 31.07.2026 22:49